

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Segneri E Societate Jesu, Qvadráginta
Sermones**

Segneri, Paolo

Antverpiae, 1695

Sermo II. Die Iovis post Cineres. Ostenditur, quàm Deus longè fidelior
Amicus sit, quàm homines.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52734](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52734)

ta mea, & quadraginta dierum labor. Ecce cinere aspersus caput, ac tota vobis contentione inclamo vobis. Pœnitentiam, popule mi; Pœnitentiam! Ah tandem mollitiem obscenam abjicite, odia inveterata radicibus tollite, scelus & flagitium animo dolenti deplorate. Heu obedire renuitis? Cineres, cineres appello, quibus vertices

vestri adhuc albescunt; nunquid æqualiter eos video dispersos supra flamentem pariter, & canam cesariem? His ergo causam relinquo decidendam; ipsi judicent, ipsi decernant, an ulla major possit esse temeritas, quam se mortalem fateri, & vitam vivere, vel ad momentum ream culpæ lethalis.

SERMO SECVNDVS.

DIE JOVIS POST CINERES.

Audiens autem IESVS miratus est, & sequentibus se dixit, non inveni tantam fidem in Israel.

Matt. 8.

Iuisquis hodiernam Christi admirationem non obstupescit, stupidum sanè se manifestat, & hebetem, ut qui claris argumentis prodit, se mente non assequi, quid sit sapientiam infinitam aliquid admirari. Et quis tandem, animadvertito Auditores! quis actus ille magnus virtutis erat, ex quo tantos sibi conciliavit applausus Centurio? an ille forsitan ad Christi conspectum, velut magni exercituum Domini subditus obsequiosus, subjectam sibi militiam stitit? an inclinata in humum vexilla, & inversas demisit lanceas? an tympanorum festivo fonitu, & tubis harmonicis eisdem acclamavit? an erexit aras? dedicavit simulachra? victimas immola-

vit? an lauros fronti suæ ereptas ad ejusdem pedes projecit? an spolia illi & trophæa venerabundus prostravit? ea velut meritissimo victoriarum Domino in votum consecraturus? quid ergo tandem fecit? Ecce hoc unicum Tantum confidit Christi potentia, ut crederet, etiam longis distantem spatiis servo sanitatem redditurum, si vel unius verbuli pignus in ejus salutem deponeret: *Tantum dico verbo, & sanabitur puer meus.* Et hac de causa prorumpat Christus in excessus admirationis tam insolitos? tantis Centurionem encomiis mactet? tanto honore condecoret, ut & jurejurando interposito (quid majus dici potest?) ejus merita extollat? *Amen dico vobis, confirmetque Autoritate suâ sacrosanctâ, ac Jurisjurandi Religione, non invenisse se intra omnes, quàm latè*

patet

parebant, terminos Israël fidem æqualem: *Non inveni tantam fidem in Israël.* Ita reverà res se habet, Infidelitas nimirum ac diffidentia mortalium facit, ut prodigio similis videatur, qui DEO, ejusque potentie in rebus etiam non arduis plenè confidat. *Puto, non creditur DEO,* exclamat in simili magnus Præful Salvianus, & *quid dico, puto? utinam ambigüe putarem, & non evidenter agnoscerem.* Manifestum est, homines DEO non confidere, manifestum est. *Non creditur Deo, non creditur;* aut quòd Potentia illius non satis aestimetur, aut quòd de ejus benevolentia dubitetur. Certè rarissimi omninò sunt, qui non majori fiducia innitantur hominibus, quàm DEO ipsi. Veniam ergo mihi dabis, O DEUS, & Domine mi! si cogar, in præsentiarum, & ex hoc loco injurià te afficere, & quidem palmari ac publica; cogor enim, populo huic, qui mihi aures præbet, persuadere, ne horreat, nehorreat, inquam, Tibi confidere. Ita enim verò, ita est, chara Civitas! fierine possit, ut omnem spem tuam in amico homine reponas, hunc sequaris, huic supplex accidas, huicque salutem & interitum tuum concedas, amico autem Divino minime confidas? Quis mihi det, hodiernà die ab errore tam gravi liberare animos? nã ego efficerem, ut sacræ Basilicæ magis frequentarentur, quàm Aulæ, magis trita forent Cœlitum Sanctuaria, quàm Principum atria! partibus certè ~~non~~ haud deero, & bonã vestrà veniã ovineam, DEUM solum esse, nec alterum inveniri amicum, cujus fidei integrè ac tutò inniti possimus; DEUS

solus sincerus est, verax & unicus, cui parem alibi frustra quaesiveris; ut ad eò grande prodigium videri meritò debeat, neminem Christo teste reperiri, qui Centurionis exemplo DEO perfectè confidat, aut reperiri quenquam, qui illi non confidat. Attentos mihi animos præbere, dum hoc demonstrare aggredior.

II. Negari non potest, amicos hujus sæculi profusos & prodigos esse verbis ac lingua, parcissimos tamen manu & factis; quàm magnificis verborum formulis suam tibi servitutum & obsequia consecrant, sua offerunt bona, tua extorquent imperia, suam tibi indignationem minantur, si eorum servitio non utaris. Quisquis autem promissis tam grandibus fidem adhibet, deceptum illicò se deprehendit, videtque Labanum in formosæ, quam promiserat, Rachelis locum Liam sibi supposuisse, Saulisque perfidiam experitur, qui pro primogenita Merob natu minimam Michol substituit. Nihil hodierna ætate solemnius mundo est, quàm promittere multum, præstare parum, nubesque æstivas imitari, quæ post diurnam siccitatem turgidæ, & aquarum copiã prægnantes apparent, ac propterea maximam in spem erigunt colonos, mox tamen pauculis è se cribratis guttulis solvuntur. Alius longè est DEI genius, ille, ille verè dicere potest: *qua procedunt de labijs meis non faciam irrita:* quin perspectum vobis hodie faciam, cum hominum facta, promissa nullatenus adæquent, DEUM è contrario multò plus præstare, quàm promittat. Promisit quondam DEUS Ezechia, formidandum

Ps. 88. 85

4. Reg.
19.33.

dandum illum Sennacheribi exercitum nec pedem quidem fixurum Hierosolymis, quin nec unius sagittæ jactu, nec structis aggeribus, nec excavatis fossis, nec tentato assultu eam infestaturum; in hunc enim ferè modum loquebatur: *Non ingreditur urbem hanc, nec mittet in eam sagittam, nec occupabit eam clypeus.* His ergo præmissis ut staret, nunquid satis erat, confternatos Assyrios, subitaneo casu per iter occurrente agere retrorsum? nonne satis erat, aut turbare Principem, aut inter Duces excitare discordiam, aut rebellionem inter gregarios? satis id liberalissimo DEO non fuit: audite igitur, quid fecerit: Angelum nocte intempestâ, stricto armatum ferro immisit in castra, qui lanienâ sanguineâ, & strage immani grassatus, centum octoginta quinque millium cadavera, in pabulum vulturibus destinata reliquit. Adhuc plus ultra progressus est DEUS: ut fidem Salomoni datam exsolveret, satis ei non erat, solâ, quam ipse desideraverat, sapientiâ eundem exornare, sed divitiarum insuper immensam abundantiam adjecit. Ut Josaphati fiduciam exaceret; non solùm aquarum copiam exercitui illius opportunè subministravit, sed insuper victoriam in complementum adjecit. Scrutamini Scripturas, & patèram videbitis, DEUM non æquare solùm, sed etiam factis promissa superare: unde Chrysostramus benè in rem præsentem dixit: *promissâ implet cum liberalitate.*

II. Hæc, hæc fidelitas est, Auditores, ab ea, quam amici vestri jactitant, nimirum quantum abhorrens; sed unde
R. P. Segneri Quadragesimæ ale.

tantam oriri diversitatē arbitramini? dicam: quia nimirum illi, qui se amicos fingunt, non sunt amici, ut sua dent vobis, sed ut vos vestris exspolient: finite mentem meam apertius declarem. Amicosne illos existimatis, qui sua in commoda obsequiosi, blandi alloquio, vultu & gestu ad omnem demissionem composito, latera vestra importunè stipant, ac limina vestra quotidie terunt? hos, inquam, amicos vestros existimatis? O vos simplices, si creditis! idem ambiunt, quam trapezitis ad collocandam optato connubio filiam locastis in usuram; munus exoptant, quod à vestra sciunt manu conferendum; favorem aucupantur; quem à vestra sibi spondent benevolentia; amici vestri sunt, ut apiculae florum, è quorum foliis nectar cogunt & mella; amici vestri sunt ut vitæ ulmorum, quibus inflexæ arrepuant altiùs. DEUS solus amicus ille est, qui sua vobis dare desiderat, quidquid est, & habet, in vestra cupit emolumenta convertere, vultque, ut mutua inter vos bonorum communicatio intercedat, juxta legem illam vulgatam, *Amicorum omnia communia.* Et ecce, communicationem inauditam! de suo in nos effudit divitias & gloriam, de nostro in se recipit egestatem & ignominiam; in nos transtulit, quidquid Divinitas habet magnificentum, à nobis assumpsit, quidquid humanitas habet abjectum; nos suis ditavit meritis, propter nos se ipsum exinanivit; suam nobis felicitatem communicavit, in se miseras nostras suscepit, nos reddidit immortales, ipse morti nostræ subjacere voluit; nos in consortium regni sui

C

sui

fui elevavit, sibi verò miseræ nostræ
 exilium elegit. *Venit ipse suscipere in-*
firmitates nostras, ait Petr. Chrysologus, & *suas conferre virtutes, humana*
querere, prestare Divina, accipere inju-
rias, reddere dignitates. Parémne alibi
 amicū invenietis, qui simili pacto
 mutuam vobiscum amicitiam inerat, ut
 à vobis nil aliud prætetendat, quàm ve-
 stram miseriam, vos verò suæ reddat par-
 ticipes gloriæ, & gaudiorum confortes?

IV. Et quinam tandem illi sunt, ut
 ad propositam mihi metam gradum
 promoveam, quorum amicū se
 DEUS profitetur: nemo nisi pauperes,
 afflicti, oppressi, despecti: *ad quem re-*
spiciam? ingeminat DEUS per Isaiam,
nisi ad pauperculum? Experti id sunt
 Israëlita, quos DEUS nunquam te-
 nerius dilexit, nec majora amoris ar-
 gumenta dedit, quàm cum ab Ægypti-
 tiis oppressi, putridarum instar rana-
 rum, in limo & luto marcerent. Sed
 quid solum Israëllem commemoro?
 Etiam aspiciat an unquam in ejus fa-
 vorem prodigia magis admiranda ope-
 ratus est DEUS, quàm cum Magna-
 tum invidia & odio gravissimam per-
 secutionem pateretur? nunquid de pluis
 è caelo flammis dilecti Prophetæ inju-
 rias est ultus? Eliseum contemplami-
 ni? nunquid DEUS defensionem illius
 apertius suscepit, quàm cum puero-
 rum cachinnis & contumeliis præscin-
 deretur? nunquid tunc vindices è silvis
 belluas excivit? Respicite Lazarum,
 Marthæ & Magdalena germanum;
 & quando tandem Christo cepit
 esse in amoribus, nisi dum horro-
 risset ipsis fororibus? *Ecce, quomodo*

amabat eum? exclamabant Hebræi
 admiratione defixi, ob affectum sin-
 gularem, quem DEUS misello ad
 tumba crepidinem exhibebat. Sed
 ô malignos & iniquos judices! He-
 bræis exprobat D. Thomas, cur dicitis,
amabat: dicere debuissetis, *amat*, cla-
 ris enim indicis ostendit Deus, se ami-
 cum esse Lazari, etiam scetentis: *Crevit*
miseria, non decrevit Amicitia. Aliã
 longè viã amici mundi incedunt: Vix
 è fortunæ gremio excussos vos aspiciunt,
 cum signa dant receptui, & retrocedunt,
 imò effusus habenis turpissimè
 fugiunt; quicquid vobis caelo sereno thés
 & incensum adolebant, tempestate nu-
 bilã nec agnoscunt vos amplius. Faxit
 DEUS, ne tristis experientia vos doceat,
 nimis quàm vera esse, quæ loquor;
 perpetuam vobis bonorum abundantiã
 apprecor, & stabilem fortunæ for-
 tem exopto, verum si quando tecta do-
 mûs vestræ ruinam minabuntur, primò
 statim fragore turmatim avolantes vi-
 debitis hirundines, domi olim vestræ
 nidulantes. O miseram Jobi condi-
 tionem! quid ille non fecit, ut oppor-
 tunè in fortunæ adversa vicissitudine
 subsidium à fideli aliquo amico extor-
 queret: protexit viduas, defendit pupil-
 los, vestivit nudos, pavit famelicos: ubi
 fortuna suã excidit, eò miserie redactus
 est, ut nec lares haberet, quibus à Cæli
 injuriis se tueretur, nec stratum aut
 tegetem paleis suffultam, quã operire-
 tur; sed canis instar rabidi in fimeum
 projectus est: *Fratres mei praterierunt*
me sicut torrens, qui rapim transit in
convallibus Sed nunquid dicetis mihi,
 tres adhuc amicos tunc Jobus expertus
 est?

*Opusc. de
 dilig. Deo
 & prox.*

Jo. XI. 36

Rom. 50.

est, qui in ejus solatium accurrerunt, primoque illius aspectu in effusissimos gemitus, clamores & luctum proruperunt, pulvere capillos & caput conspersi? Verissimum id quidem est; sed vel hoc ipso exemplo propositum meum clarè confirmatur: an non enim cum omni hac, quantumvis ad speciem sincerissima compassione, Jobum in ea, quâ jacentem invenerant, nuditatis calamitate reliquerunt? an vel teruncium in opem, vel centonem in tegumentum porrexerunt? audite Jobum ipsum lamentantem! *Nunc ve-*

Job 6. 21. niſtis, & modo videntes plagam meam timetis? timetis inquit, eecur hoc? quid enim timeant ij, quid amicum in tanta calamitate jacentem intuentur? forsitan timebant, ne, simili miserâ involuti, æquale fortunæ dispendium paterentur? Non ea timoris materia fuit, ut ingeniosè in hunc textum commentatur Lyranus, sed timebant, ne Jobus, præſenti neceſſitate preſſus, paratæ pecuniæ ſubſidium ab eis flagitaret; *Timebant*, inquit, *ne aliquid pro*

sublevatione sua repeteret ab eis. Risum hoc vobis fortassis movet Auditores? Sed nemo hanc interpretationem despiciat, velut ingeniosam magis, quam veram; Iobus ipse linguæ suæ oraculo eandem confirmat, cum enim primò dixisset, *Nunc venistis, & modo videntes plagam meam temetis?*

actutum subjunxit, *Nunquid dixi: afferite mibi; aut de substantia vestra donate mibi?* id quod clarissimè evincit, primam timoris causam fuisse, ne fortè manus crumenæ ad-movenda esset, & loculi aperiendi,

Jam hunc ergo in modum sermocinari mihi liceat: si Job ab amicis, quibus natura teneriorem animum, ac faciliorem indolem dedisse videtur, quæque tanto condolentiæ strepitu ad-venerant, aliud tandem subsidium non accepit, quàm inanum verborum: quid obsecro, Auditores, ab iis sperare licebit, qui naturæ vitio magis immites sunt & inhumani? nunquid omni pietatis sensu destituti, vos in ærumnis vestris contabescere sinent? sinent, ah, sinent! nec amica vos salutatione, nec ictu condolentis oculi, nec ullo alio solatio dignabuntur; omnem vobis opem crudeles negabunt, imò factis ac verbis in calamitatis vestræ incrementa conspirabunt, ijs similes, qui aestatis tempore sub amœna arboris umbra tripudiant, cœnæ, choreis, lusibus & confabulationi latum indulgent, cum verò hyemis inclementiâ exaruit arbor, securim levant, favoq; ictu caput ei & col-lum, truncum & ramos succidunt ac deartuant.

V. Sed demus, mitiores magisque humanos amicos vobis obtigisse; & quando tandem etiam ab his eximium aliquod beneficium accipietis, quod non cum liberalitatis suæ ostentatione obrudant, cum fastu dispensent, & cum spe majoris lucri vendant vobis potiùs, atque ad usuram concedant, quàm donent. Sed quid ego dixi beneficia eximia? nec minima quidem obsequia, & vilissimos favores ab hujusce farinæ hominibus extorseris, nisi priùs te in ruborem dederint, & erubescere coegerint,

rint, palam debitorem te profiteri, atque æternam obligationem testari debes. Neminem invenire est, qui liberalis esse cupiat & inobservatus; qui beneficium conferre velit, fluminum more, quæ ubi terram liberaliter irrigarunt, ocyus fugiunt, & subterraneis sese meatibus abscondunt.

Ecc. 10. Exigua dabit, (de talibus amicis ait Ecclesiasticus) Exigua dabit, & impropere multum. Dispar omnino est divina in nos benevolentia ratio: multa nescientibus donat, eleganter de eo

Epist. 1. disserit S. Eucharius, nec minor DEI in aperto, quam in aperto benignitas est. Numerus certe iniri nequit eorum favorum, quos DEUS continuo, atque ita occulte, in nos confert, ut nec observemus, quod accipimus: quod si palam nobis benefaciat, tam id modeste ac tranquille exequitur, ut magna felicitatis loco habere videatur, sua nobis posse largiri. Attenta ego mente sacram paginam evolvi sæpius, & studiosè in id incubui, ut vel unam gratiam à Christo collatam deprehenderem, quam non illicò virtuti ac meritis accipientis comiter tribueret. Chananæ mulieri salutem filia decernit, & statim subjungit, se id in fidei præmium fecisse. Sanguinis fluxum hæmorrhoidis sistit, & actutum subnectit: vade, Fides tua te salvam fecit, Cæco visum restituit; & fidei meritum extollit. Lepram curat; & mundatam pellem fidei puritati attribuit. Magdalena culpas condonat; & fidei meritis hoc se detulisse affirmat: Fides tua te salvam fecit. Hoc erat demissionis sigillum, quo suppli-

ces miserorum libellos signare solitus est. Rogabatur Christus, ut vitam reddere dignaretur filiola Archisynagogi recens defunctæ; annuit petitioni, & ad illum promptè se contulit: Superi! quantà potentia suæ dissimulatione? non dicam, eiecisse illicò è domo turbam congregatam, & tibicines plangentes, obduxisse valvas, clausisse portas, petiisse secretum, & necessarium tanto operi silentium imperasse; sed insuper jam vicinus cadaveri, ut inter dolentium gemitus æstimationem gratiæ imminueret, verè divinam æquivocationem apposuit, non perfunctam fato puellam, sed somno sopitam: non est

mortua puella, sed dormit. An non

qui tantam in se potentiam scivisset, contrarium vobis facturum fuisse videtur? nunquid mortuam prius signis evidentibus demonstrasset? Ecce dixisset, experimini & observate, si ullum vitæ indicium in puella superstitentate arteriam, si etiamnum micet; cor, si palpitet; oculorum pupillas explore; si nictent etiamnum; an subtilis adhuc è labris anhelitus spiret, explore, en gelu glaciata, en squalidam, regentem, & lethali livore obductam! Nunquid

hac ratione beneficii magnitudinem exaggerasset, & pro rei gravitate pondus authenticum gratiæ adjecisset? sed nihil horum Christus, nil aliud

fecisse præ se tulit, quàm somnum è palpebris consopitæ filiola excussisse, ad confundendum eorum iudicium, qui fastu ingenti & decumano, minutissima beneficia extollunt, dum ille

Matt. 5.

Matt. 9.

Marc. 10.

Luc. 17.

Luc. 18.

4.

Matth. 9. 14.

Luc. 14.

Matt. 9.

Luc. 7.

ille tantâ verborum moderatione beneficium tam grandia depreffit. Dicam amplius ; adducite mihi vel unicum, à Christo portentose & supra naturæ vires restitutum, quem vel in discipulum, vel amicorum, aut sequacium numerum adlegerit : nunquid sanitati reddidit hydrope tumentem in domo Pharisei, & vix sanato abitu imperavit? an non curavit paralyti dissolutum in Nazareti confiniis, & domum illicò ablegavit? Juvenem sub porta Naim : virtute divina redivivum, sequi se noluit, sed maternam in domum redire jussit, nec aliter emergum tractavit, quem inquilino spiritu in Gerasenæ Regionis finibus liberavit; importunis ille precibus insistit, ut Christum sibi terrâ marique sequi liceret; verùm Is non admisit eum, sed ait, vade in domum tuam ad tuos. Solem nimirum imitari voluit Servator, qui tantam licet lucem transfundat in stellas, illas tamen renuit habere sequaces, vel in grati animi signum assistentes, sed potius vult, ut quam primùm fugiant, dum ipse comparet. Quid ad hæc dicitis, Auditores? quarite, si lubet, in toto, quam late patet, terrarum orbe similem amicum : è Cælo petendus est, inter homines autem inveniri non potest ; isti enim vix gratiam paullo majorem conferunt, cum sibi velut jure debitum exigunt, ut eos servorum instar sequamini, carpenta eorum comitemini, atque in adium atriis inserviantis: quin volunt, ut, omni velut libertate exuti, eorum insignia, & arma gentilitia ubique erigatis, statuas iis

dedicetis, inscriptionibus & lemmatis eosdem condecoratis, ac veluti si Deorum instar vobis vitam & spiritum dedissent, vos opera manuum suarum, suas creaturas, & esse & appellari velint.

VI. Verùm concedamus, in mundo hoc inveniri amicos tam magnificos, & à caduco utilitatis propriæ commodo tam alienos, ut gravis velint benefacere, nec agnitionis, aut obsequij, aut demissionis onera expectant: afferare tamen pergo, nondum vos fideles amicos in mundo invenisse. Si causam exquiritis, illam attentis animis percipite; quia nimirum accidere potest, ut nullâ vel levissimâ vestrà culpâ, omnis amicitia oblii, amare vos cessent. Geminos aula Ministros, sibi que prius percharos, vinculis & diuturno carceri mancipatos tenebat Rex Pharao, Præfectum pistorum, & Præfectum pincernarum; ansam carceris & vinculorum præbuit, juxta sacrae paginae exegetin, quòd in Dominum peccaverint: *Accidit, ut peccarent Domino suo.* Quis mihi jam piaculum illud grande declarabit, in quod se induerunt? forsitan toxico Regem è medio tollere decreverunt? forsitan fraude ac dolo Principem circumvenerunt? forsitan conspirationis telam traditoriâ orditi sunt: aut enormi audaciâ concitârunt regni status? si fides Hebræorum traditioni danda est, nihil horum designârunt: quid ergo tandem commiserunt? culpa fuit fortuita, & casus improvisus: *Accidit, ut peccarent.* Culpa unius, & alterius erat, quòd rex in scypho muscam, in pane

Gen. 41.

Apud Lyranum in hunc locum.

1. Reg. 18

pane glaream aut lapillum invenerit. Et tantillum sufficiat, ad vitam homini eripiendam? Tantillum? imò tantillum. Amicitia inter homines dissolvenda sufficit vel unica actio, leviter & sine ullo fundamento suspecta: unica satis est calumnia injustè imputata, ut Iosepho accidit, qui omni gratiâ Putipharis exutus est, ob calumniam ab impudenti Hera falsò illatam: sola id evincet æmulatio, & invidia de vobis concepta, ut Davidi contigit, quem profecta liberaliùs ab Hebræis mulieribus encomia omni Saulis benevolentia spoliârunt. Hanc vobis eripere potest ingenita humanis animis inconstantia, quâ ut plurimum mortales laborant; hanc unica contentio & rixa, etiâ in lusu orta extinguit; hanc auferre potest innocens ac jocosum verbulum; hanc denique quavis in foro contentio, & levissima de proprio lucro orta controversia dissolvere valet: quæ enim amicitia fortiori nexu coaluit, quàm illa, quæ Lothum inter & Abrahamum, Abimelechum inter & Isaacum intercessit? nihilominus tamen iurgium unicum, pascuorum causâ pastores inter unius & alterius de usu putei exortum, eò rem deduxit, ut Lothum ab Abrahamo, Isaacum ac Abimelecho avulserit, ut vel hoc solo exemplo abundè pateat, quàm facili negotio amicos separet commodi proprii Zelotypia. Auscultate, quæso, facinus notatu dignum: Refert Judicum liber, quendam Nobilem, Micham nomine, in suburbano suo Templum decens ac elegans extruxisse; huic sacerdotem præposuit

hebræum, quem filij loco habuit, quasi unum de filiis, ait pagina sacra; huic habitationem congruam, vestitum duplicem, salarium largum, victumque diurnum assignavit; ut quæ pecunias haberet in promptu, sacer codex adjungit, quòd *impleverat illi manum*: quâ beneficentiâ ita sibi devinxit animum sacerdotis, ut amore reciproco, uti par erat, Micham prosequeretur. Accidit autem, ut milites de tribu Dan, templum illud expoliaturi, irruerent: opposuit se sacerdos, ac neglectis strictorum ensium minis, frontem porrexit, temeritatem increpuit, violentos repressit, & solus suppellectilem sacram ab infami expilatione defendit. *Quid facitis? quid facitis?* ingeminabat; an non hæc fuit animositas singularis, factumque generosum? sed percipite obsecro: vix resistentem sibi sacerdotem experti sunt milites, vah! absiste captis, exclamârunt; nonne vides te Clericum imbellem, & sacrificulum contemnendum? nostro te genio accommoda, silentium observa, & pinguiori ministerio te præficiemus. *Tace, & impone digitum super os tuum, veni, nobiscum, ut habeamus te Patrem, & sacerdotem, quid tibi melius est, ut sis sacerdos in domo unius viri, aut in una tribu, & familia Israel: quis crederet? vix auribus percipit miser dignitatis promissæ incrementum, characterem muneris oblatis sublimiorem, obmutuit non solum (hoc unum milites postulabant) tacuitque, sed primus manum propriam admovit ad expilandum, nudavit aram, spoliavit parietes,*

1. Reg. 18

Gen. 1.
23. &
26.Judic. 18
19.

rietes, expilavit abacum, thuribula fustulit & acerras, rapuit Idola, & fugam cum armatis passu concito cepit. O amice, amice! sicine me prodis, deseris, ac tergum obvertis? inlamar Michas, & fugitivum revocet; sed perfidus sacerdos, fugam jam procul abreptus, non audit, nec curat vocantem. Vestram perquiro mentem, auditores, potuitne Michas plus adhibere diligentiae ad servandum sibi amicum fidelem? summis cum honoribus coluit, fiduciam in illo omnem collocavit, manus inunxit liberalissimè: & *impleverat illi manum*. Omnino: sed antiquus & communis est mos amicorum mundi, obvertere se parti plus offerenti muscarum instar, mensae magis opiparæ, insidiantium, & columbarum more illuc advolantium, ubi electiori grano pascuntur. Sed forsitan inpraesentiarum mos iste exolevit? DEUM bonum! hoc mihi, quaeso, non obtrudite, auditores, ne ansam arripiam, in tempora & mores nostros acrius invchendi.

VII. Verum ut ad propositum revertamur, quid tandem spei in amicis mundi collocabimus, qui etiam absq; culpa nostra non raro nos deserunt? sed quid absque culpa dixi? ipsa saepe beneficia amicos offendunt, nimius frequenter amor & benevolentia eos irritant. Audite Senecam, *eo*, inquit, *perductus est furor, ut periculosissima res sit, beneficia in aliquem magna conferre*. Si enim, qui beneficium recepit, facultatem remunerationis reciprocae non habet, oculo obliquo, quo aspicere creditores solent, benefa-

ctorem contuetur, fugit conspectum, fastidia concipit, & in inimicum convertitur ingratisimum, non aliam ob causam, quam quia pudet, esse amicum, & simul ingratum. Hocne amicitiae genus, Auditores, mereatur stabile, firmum & fidele appellari?

VIII. Nunc ad DEUM redeamus, & comparationi captae finem imponamus: An forte aliquid eorum, quae dixi, etiam de DEO nobis timendum est? an forte amare nos desinit, nullius etiam culpae reos? an dedignatur nos, velut amicitiam suam indignos? an periculum est, ne nos fugiat, etiam obsequentes & addictos? Haec omnia alienissima sunt à divina in nos benevolentia: illud autem admiratione dignissimum est, quod homini liberum sit, renuntiare DEI amicitiae, absque omni ejus culpa: DEUS autem libertatem non habeat, absque nostra culpa ex amicorum numero nos excludendi: *Non deserit, nisi deseratur*. Nullus in ipso locus est inconstantiae, nullus livori, calumniae, contentioni, suspitioni aut fugae; sed nobis ipsis duntaxat cavendi sumus. Exclamavit quondam Apostolus, nullam in mundo potestatem esse, quae illum ab amore JESU avellere possit, non Angelos, non Principatus, non Virtutes, non quidquid demum vel altum, vel profundum, forte vel debile, praesens vel futurum est: *Certus sum, quia neque angeli, neque principatus, neque virtutes, nec instantia, neque futura, neque altitudo, neque profundum, poterit nos separare a charitate*

De Benefic.

ad Rom. 6. 38.

*Serm. de
dupl. Ba-
ptismo.* *ritate DEI.* Sed num advertistis, ait S. Bernardus, quod inter hæc omnia seipsum non annumeravit: multa enumeravit Apostolus, minimè tamen adjecit: *nec ipsi nos, cur isthoc? quia soli DEUM deferere possumus propria voluntate; Prater hanc, O verba speciosa! prater hanc nihil est, quod timeamus*, nihil, nihil. Nos soli inferre nobis possumus illud damnum, quod DEUS ipse, totà suà, eaque infinità, Omnipotentia instructus inferre nobis non potest.

Hoc cum ita sit, Auditores, an non magna felicitas est, non posse nos de quoquam altero, quam de nobis ipsis queri, si amico tam sincero privemur? O solatium! o pacem! o securitatem! si hominem amore prosequor, cavenda sunt mille, ne illum avertant: si DEUM amo, mihi soli cavendus sum: promittant alij dona DEO magna proventus locupletes, redditus regios, nullum est periculum, ne ob hoc me ulli postponat, si modò ego quantumvis despectus & miser, alios amore præveniam. O quantum ille diversus est à Sacerdote Michæ, qui illi adhæsit, à quo plura speravit! DEUS autem munera non curat, sed se amantem complectitur. Illustre rei hujus specimen dedit, cum de Apostolorum suorum numero aliquem ad supremum dignitatis gradum promoturus, non eligit, illum, qui abjecto propter Christum amplioris patrimonio, tanto se gradu dignum fecisset, hac enim ratione dignitatis apex Matthæo obtigisset; sed illum præfert, quem fervor affectus & amoris præceteris excimium fecit. Pari modo egit, cum

geminas inter sorores ad quas diverterrat, laudum vellet encomia partiri, neque enim primas Illa retulit, quæ ad Christi obsequium majores fecit expensas, sic enim encomia debentur Marthæ: sed Illam prætulit, quæ tencriori erga ipsum affectu amoris languebat? Fastuosi etiam illi & profusi divites, qui magnam auri vim gazophylacio intulerunt, totà hæc munificentia nequaquam obtinuerunt, ut inopi & pauperula vidua, non dicam præferri, sed vel comparari mererentur, quæ non obtulit, nisi *duo minuta*. DEUS enim, quod sanè Divinum est, donis non capitur, nec amicos æstimat ex eo, quod dant, sed ex eo, quod sunt, *Hilarem enim datorem diligit DEUS*: non dicit, *largum, munificum, splendidum*, sed *hilarem*: non enim respicit manum, sed cor, non dautis munus, sed affectum.

Nec quisquam sibi persuadeat, forsitan inde id provenire, quod DEUS hominum instar indignetur, si se videat multa debere? Contrarium omnino affirmat Chrysostomus, *non perinde, ait, delectatur suis debitoribus, ut DEUS suis creditoribus*, quantum enim nos delectat illius aspectus, à quo multum exspectamus, tantum delectatur DEUS, videre eos, quibus debet: audire tamen amantissimum discrimen: si quis, forte calamitosà pressus secretas aliquando recepit Eleëmofynas ab inferiori, mox ubi mutatà fortunâ divitem se, honoratum, sublimem ac felicem videt, erubescit illius oculos subire, cujus olim fores mendicus pulsavit, nec quidquam

Luc. 10.

Marci
12. 43.Hom. 7.
in Epist.
ad Rom.

quam illam magis irrat, quàm si quis eorum per ostentationem, aut improperium dicat: Hem mihi istum tanto luxu diffusum! illum ego probè meminì, domum meam sapiùs obeuntem, & nummum flagitantem. O quàm longè alius est DEI genius? ille ad sonitum tubæ de illà supremà convocabit totum genus humanum: & quà de causa? ut in omnium notitiam veniat, vel minutissimus tertius à nobis obtentus, nec tantà coruscus glorià erubescet, suos quondam benefactores palàm agnoscere, & publicè testari, se, cum terram olim pauperrimus obiret, ab hoc centonem ad vestitum, ab illo panem aut pomum ad victum, scyphum frigidæ in potum accepisse; cum venerit in majestate sua, quid faciet? cum venerit in majestate sua, dicit: *Esurivi, & dedistis mihi manducare, sitivi, & dedistis mihi bibere.*

Matth.
25.31.

O igitur amicum unicè fidelem! & sinceritatem singularem! & candorem summum! & fidelitatem, omni comparatione majorem! nōne videor vobis, Christiani in id jure meritissimo incubuisse, ut vilescere vobis facerem omnem alium amicum, præter illum, cui hodiernà die sapientissimus Centurio plenè confidit? vos ipsi dicite, si veritatem candidè fateri libet, nunquid multoties & vos in illa Salomonis verba prorupistis? *Vtrum*

Prov. 20.
6.

fidelem quis inveniet? dicam compendio. Totus quàm latè patet orbis, amicum non habet, cui fidi possit, experientia ipsa vos docet, plures eorum traditores esse, impostores plurimos,
R. P. Segneri *Quadragesimalis.*

qui instar accipitrum, prædæ desiderio, tunc è manibus nostris dilabuntur, cum id minimè suspicamur. Verùm memori tantisper mente retinere, quæ dicta sunt, dum ego paululum respiro, ac dissolvendum vobis dubium proponere aggredior. Animos intereà præparate.

PARS ALTERA.

XI. **E**cce dubium, quod vobis enucleandum proponere statui: Si solus DEUS veri amici nomen meretur, atque à reliquis omnibus, aut multum, aut certè parum aliquid perfidiæ timendum est, unde ergo fieri potest, ut in amici gratiam DEUS offendatur? Nihil adhuc reponitis, Auditores? loquimini? fortassis mentem meam non satis vobis explicui? repetam: Undenam fieri potest, ut vel ad complacendum amico, vel ad respondendum malè invitanti, vel ad probanda ejus consilia, vel ad blandiendum ejus cupiditatibus, DEUM quis offendar, eidem displiceat, eumque contemnat? ut fidelem se exhibeat amico infideli, & perfidus sit DEO fidelissimo? An indignum fortè ingeniis vestris hoc dubium videtur? quid respondetis? eja, solvite illud, & responso, vel ad speciem vero, satisfacite. Ah corda Christianorum ingratiissima! palàm enim verò est, neminem vel hiscere aucter; nullus enim est, qui delicti tam enormis non reum se fateatur: vanitas nimirum, levitas, & dissoluta vivendi ratio ad tales nos excessus deducit. Quod si ita est, an non pudore
D saltem

faltem propterea suffundi, & ingenuo rubore verecundiam testari oporteret? Magnis ubique laudibus extollitur Pericles, qui ab amico quodam sollicitatus, ut perjurium in sui gratiam faceret, respondisse fertur, se amicum quidem ejus esse, sed non nisi ad Aras: *Amicus usque ad aras:* & tamen ob hoc responsum Periclem non laude, sed vituperio dignum judicat Plutarchus, quod scilicet nimium amico profuturisset: *usque ad aras? usque ad aras? Ab maleferiatum,* inquit, *nimis prope accesserat;* quantum enim mali permisisset credendus est amico, qui ei libertatem fecit, petendi sacrilegium? Percipite ergo, quod dico: Terminus amicitiae non ara ipsa, quod nimium foret, statuenda est, sed propyleum Templi, ut scilicet familiaribus vestris non sit animus vos tentandi, utque omnes probe norint, majoris vos facere Deum, quam ipsos: secus enim nobilissimo vestro amico, qualis est DEUS, palmarem summamque injuriam irrogatis.

XII. Quam enim fronte ante ejus conspectum vestris in arumnis comparere audetis, quem tam delicato gravissima injuriae sensu irritastis? Ite, reponent vobis, sinite, opulentur vobis amici vestri; ad illos recurrite, quos mihi praefere magisque aestimare praesumpstis! illi, illi vos mortis nunc faucibus eripiant; illi sanitatem restituant; illi in Paradisum vos deducant; illi ex inferni barathro, vos extrahant; *ubi sunt Dei vestri, in quibus habebatis fiduciam?* eja, alacriter!

Deuter.
33.37.

surgant, & opulentur vobis, surgant, & liberent vos. Vos autem Christiani, quid respondebitis? sperastisne, illos forsan amicos vobis apud Deum patrocinaturos, in quorum gratiam illum offendistis? Quin potius primi erunt, qui contra vos insurgent, vos confundent, & accusabunt. Narrat sacra pagina, Absaloni, ab exercitu Joabi victo, ac triumphato, turpique fugâ ac laxatis habenis per silvam densissimam effuso, triste infortunium accidisse; implicita enim arboris ramis, flante vento dispersa casaries, conterritum sonipedem ad velociorem cursum concitavit, hero interim miserandum in modum ex arbore pendulo, cui nec capillos rescindere, nec sese extricare amplius licebat: cum ecce miles inimicus hoc spectaculo territus; cursu praepe et concitato Joabum de lugubri casu edocuit, qui audito hoc nuntio, occur ergo, inquit, ensis pendentis pectori non immerisisti? decem certe siclorum praemium a me tulisses, Absit a me, respondit miles, tanta temeritas! cisi millenos insuper spondidisses, Absaloni ego nec tactu minimo violassem, quem regis Imperia incolumem servari voluerunt: quod si ego temerarius magis, quam mandati Regis reverens, & praecipuus magis quam cautus fuissim, non solum Regiam indignationem incurrissem, sed tu ipse, vel solatij, vel adulationis causâ more Aulicis antiquissimo, inter primos fortè Regis in me furorem concitastis: *sed etsi fecissem contra animam meam audacter, nequaquam hoc regem*

Terem.
2.28.
3.Reg.
18.31.

gem

gem latere potuisset, & tu staves ex adverso. O quam benè, quam sapienter ad sese extricandum gregarius iste locutus est! Tu ipse, qui ad hoc me facinus audendum animas, tu ipse tuam sententiã velut veniã indignum damnares, meque temerarium, impudentem, sacrilegum, scelestum proclamares, furcã & laqueo adjudicares, & staves ex adverso.

XIII. Hoc ipsum est, Auditores, quod tacitè saltè cogitandum vobis est, si contubernalis vester aut blanditiis vos invitat, aut in sceleris societatem trahere conatur: nolite confidere, nolite credere, sed certò vobis persuadeto, vos ante Divinum tribunal nullum accusatorem magis implacabilem, nec adversarium magis infestum, quàm hunc ipsum experturos. Invitat ille te hodie amici instar ad spectandam comœdiam obscœnam & honestati contrariam; *mox stabit ex adverso*, dicetque, te propriã & immoderatã libidine ductum ad similia spectacula exarxisse. Allicit te ad designandum secum scelus infandum; *stabit ex adverso*, dicetque, te juvenili abreptum desiderio occasionem spontè dedisse, & obscœnis amoribus implicuisse. Animat te ille, ut contractum iniquum ac prohibitum inecas: *mox stabit ex adverso*, dicetque te avaritiã insatiabili ansam sceleri præbuisse. Ad summam, quantum poterit, primus omnium culpam ubique in te solùm exonerabit. Et ab iis, quos sceleratos, perfidos & proditores agnoscis, ad Dei offensam te trahi patieris: O cecitatem, amentiam, stoliditatem,

quibus quæso, meritis, quo titulo, quã ratione pessimi hi amici tantum apud te possint, ut in eorum gratiam DEO tergum obvertas, ad quem solum, in extremo aliquando vitæ ac salutis discrimine constitutus, recurrere debes.

XIV. Videtisne Auditores; Christum è cruce pendentem, faucium, & vulneratum? Vagamini, quò libet; hic tandem sistere necesse erit: veniet hora, cum malis oppressi, derelicti à medicis, nil aliud de vita hac mortali reliquum habebimus, quàm penitentis animi dolorem, quod eandè pessimè impenderimus. Et quis tunc amicorum in vestrum solatium accurret? illorum fortè aliquis, qui locum in testamento sperat: de reliquo ingens circa vos erit solitudo; squalor cubilis ingrato pharmacorum odore infecti factor carnis putridæ, gravisque anhelitus pientissimas etiam personas à lectulo vestro arcebit: parvula tantum Christi pendentis effigies in manibus vestris hærebit, qui tantis in sordibus non horrebit, vel tangi à vobis, vel disfluviari. Sed quis nobis tunc animi sensus erit, si mens malè conscia de tanto in eam usque horam DEI contemptu nos accuset? quæ angustia, qui dolores, qui fremitus nos occupabunt, cum videbimus, nos undequaque desertos, nec aliã nobis spem aut solatium superesse, quàm in Deo? & tamen vel inviti cogemur dicere: Ego te DEUS despexi, tibiq; displicere non horruï, ut ingratis mortalibus placerem! Tunc enim verò saltè inducias unius anni, unius anni exorabimus

mus, ut palam facere omnibus possimus, nulli nobis amplius curam esse amicos mortales. O quot concipimus laude digna proposita, quot pia vota: sed heu attingimus horam fatalem, jam supremus lentè meat anhelitus, moriendum est. Perpendite, quæso, quæ fronte, quæ animi verecundiâ ac rubore, quo doloris sensu Numen offensum intuituri sumus: & faxit Deus, ne subito furore correpti, atque ab humani generis inimico in desperationis baratrum præcipitati, damnemur. Et quomodo pericula tam horrenda licebit evadere? Ecce in promptu remedium! firmissimo hodie & inviolabili decreto statuamus, Deum

intimi deinceps, & dilectissimi amici loco habere: amemus parentes, sed infra DEUM; diligamus Sodales, sed minus DEO; observemus Superiores ac Dominos, sed magis DEUM, nec erubescamus, contra quosunque, qui DEO contraria suadent, libero ore ac fronte protestari: *DEUS meus, in Te confido, non erubescam.* Quis enim ægrè ferat, si postponatur illi, qui nos creavit, redemit, atque æternum beatos efficit? & sit licet, quem hoc animi nostri propositum offendat, hac ipsa ex causa, velut affectu nostro indignus, ex amicorum numero excludi meretur.

SERMO TERTIVS.

DIE VENERIS POST CINERES.

Ego autem dico vobis, diligite inimicos vestros.

Matth. 5.

I. Int infinitæ grates sancto & supremo Ecclesiæ Præsuli Gregorio, qui peracutè advertit, Christum Piscatores ad Apostolatam vocasse, cum retia & sargas in undas projicerent, non verò cum easdem attraherent, *mittentes retia*, ut discat Orator Evangelicus muneris sui ac debiti esse, non reipsa lucrari animas, sed omnem conatum eò dirigere, ut finem tam excessum

consequatur: laxanda sunt Verbi Divini retia in Auditorum animos, esto quòd arduus labor fatiget, aut frons sudore diffluat; an verò peccatores astutorum, piscium instar, aut insidias evitent, aut è plagularum sinuosis anfractibus sese expediant; id enim verò minimè illum angat, necesse est, sed Auditorum arbitrio permitendum: infelix Orator successu sinistro turbari non debet, sed eâ se spe ac cogitatione solari, quòd unusquisque mercedem labori, non verò fructui com-